

**ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Registar 2008.

CENTAR ZA PREVENCIJU I LIŠĆENJE
BOLESTI ONIŠNOSTI
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE
31000 Osijek, Uj. Počavskog 2

KAZALO

Stranica

UVOD.....	3
PODJELA	4
STATISTIČKI PRIKAZ PACIJENATA.....	5
1. Podjela prema aktivnosti pacijenata	5
2. Podjela aktivnih prema vrsti sredstva ovisnosti.....	6
3. Podjela prema mjestu stanovanja.....	7
4. Podjela prema sredini grad-selo	8
5. Podjela prema spolu.....	9
6. Podjela prema dobi	10
7. Podjela prema stručnoj spremi	12
8. Podjela prema radnom statusu	13
9. Podjela prema strukturi obitelji.....	14
10. Podjela prema bračnom statusu	15
11. Podjela prema načinu javljanja	16
12. Podjela prema stručnim intervencijama	17
13. Podjela prema vrsti sredstva ovisnosti (primarna i sekundarna droga)	19
14. Podjela prema prethodnom liječenju	21
15. Podjela prema vrsti tretmana (aktivni opijatski ovisnici)	22
16. Podjela prema statusu predoziranosti	24
17. Podjela prema načinu korištenja sredstva ovisnosti - i.v. aplikacija	26
18. Podjela prema inficiranosti Hepatitisom B, C	28
19. Podjela prema dijagnozi po psihijatru	32
20. Podjela prema upućenosti u drugu ustanovu (devetogodišnje razdoblje).....	33
21. Podjela prema kažnjivim djelima	35
22. Podjela pacijenata koji su umrli (devetogodišnje razdoblje).....	39
23. Podjela prema završetku mjere obvezatnog liječenja.....	40
24. Podjela novoprimitljenih prema vrsti sredstva ovisnosti.....	42
25. Podjela novoprimitljenih prema stručnoj spremi.....	44
26. Podjela novoprimitljenih prema radnom statusu.....	46
27. Podjela novoprimitljenih prema bračnom statusu.....	47
28. Usporedna analiza	48
29. Zaključno.....	52

- UVOD -

Centar za prevenciju i liječenje bolesti ovisnosti Osijek započeo je sa radom 03. siječnja 2000. god.

Registar za 2008. godinu kao i Registri za 2000.-2007. godinu osiguravaju kontinuitet praćenja ovisnosti na području Osječko-baranjske županije.

Podaci u ovom Registru dobiveni su iz osobnih zdravstvenih kartona, odnosno baze podataka Centra, Pompidou upitnika i razvrstani su po određenim kategorijama.

Registar je prikaz aktivnosti u Centru za 2008. godinu.

- PODJELA -

Registar je podijeljen po slijedećim kategorijama:

- 1. Podjela prema aktivnosti pacijenata**
- 2. Podjela aktivnih pacijenata prema vrsti sredstva ovisnosti**
- 3. Podjela prema mjestu stanovanja**
- 4. Podjela prema sredini grad-selo**
- 5. Podjela prema spolu**
- 6. Podjela prema dobi**
- 7. Podjela prema stručnoj spremi**
- 8. Podjela prema radnom statusu**
- 9. Podjela prema strukturi obitelji**
- 10. Podjela prema bračnom statusu**
- 11. Podjela prema načinu javljanja**
- 12. Podjela prema stručnim intervencijama**
- 13. Podjela prema vrsti sredstva ovisnosti (primarna i sekundarna droga)**
- 14. Podjela prema prethodnom liječenju**
- 15. Podjela prema vrsti tretmana**
- 16. Podjela prema statusu predoziranosti**
- 17. Podjela prema načinu korištenja sredstva ovisnosti – i.v. aplikacija**
- 18. Podjela prema inficiranosti Hepatitisom B i C**
- 19. Podjela prema dijagnozi po psihijatru**
- 20. Podjela prema upućenosti u drugu ustanovu**
- 21. Podjela prema kažnjivim djelima**
- 22. Podjela prema umrlim**
- 23. Podjela prema završetku mjere obvezatnog liječenja**
- 24. Podjela novoprimljenih prema vrsti sredstva ovisnosti**
- 25. Podjela novoprimljenih prema stručnoj spremi**
- 26. Podjela novoprimljenih prema radnom statusu**
- 27. Podjela novoprimljenih prema bračnom statusu**
- 28. Usporedna analiza**
- 29. Zaključno**

STATISTIČKI PRIKAZ PACIJENATA Ad 1. PODJELA PREMA AKTIVNOSTI

U **2008.** godini evidentirali smo **94 novoprimljena** pacijenata. U **2000.** – oj godini imali smo 94 novoprimljena pacijenta. **2001.** godine imali smo 106 novoprimljenih pacijenata. U **2002.**-oj godini imali smo ukupno 159 novoprimljenih pacijenata. U **2003.**-oj godini imali smo ukupno 132 novoprimljena pacijenta. U **2004.** godini evidentirali smo 182 novoprimljena pacijenata. U **2005.** godini imali smo 182 novoprimljena pacijenta. U **2006.** godini imali smo **168** novoprimljenih pacijenata. U **2007.** godini imali smo **105** novoprimljenih pacijenata

Broj aktivnih pacijenata pokazuje nastavak trenda povećanja (broju novoprimljenih pacijenata pridodajemo i broj pacijenata u tretmanu Centra, iz prethodnih godina) i tijekom ovog izvještajnog razdoblja bilježimo ukupno **287 aktivnih** pacijenta.

Važno je naglasiti da od ukupnog broja aktivnih pacijenata (287), njih **12** je u programu Centra od trenutka njegova osnivanja, ukupno **9 godina**; **7** je u programu Centra **8 godina**; **7** pacijenata je programu **7 godine**; **15** pacijenata je u programu **6 godina**; **20** pacijenata je u programu **5 godina**; **34** pacijenta je u programu **4 godine**; **37** pacijenata su u programu **3 godine**; a **61** pacijent je u programu **2 godine**; **94** pacijenta su u programu godinu dana, vidi Tablicu 1.

Broj godina u tretmanu	1 godina	2 godine	3 godine	4 godine	5 godina	6 godina	7 godina	8 godina	9 godina	Ukupno:
	94	61	37	34	20	15	7	7	12	287
	33,75%	21,25%	12,89%	11,85%	6,97%	5,23%	2,44%	2,44%	4,18%	100%

Tablica 1: Broj pacijenata prema broju godina liječenja u Centru

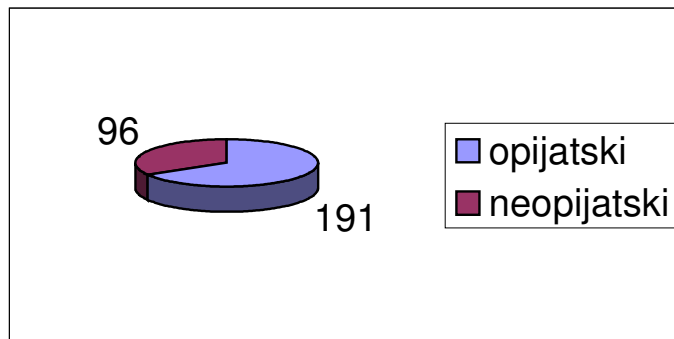
Iz Tablice 1. vidljiv je broj godina liječenja pacijenata u Centru. Tablica je jasan pokazatelj kronične prirode bolesti ovisnosti, koja zahtjeva dugotrajno i neizvjesno liječenje. Ukoliko izuzmemo novoprimljene pacijente u ovom izvještajnom razdoblju (94), **prosječan** broj godina u tretmanu Centra po pacijentu iznosi **4** godine.

Ad 2. PODJELA AKTIVNIH PACIJENATA PREMA VRSTI SREDSTVA OVISNOSTI

Od ukupnog broja (287) aktivnih pacijenata, **191** pacijent (**66,55%**) su **opijatski** ovisnici, a **96** (**33,45%**) pacijenata konzumira kanabis i/ili amfetamine, vidi Tablicu 2., Grafikon 1.

AKTIVNI PACIJENTI PREMA DROGI	OPIJATSKI	NEOPIJATSKI
	191	96
UKUPNO	287	
POSTOTAK	66,55%	33,45%

Tablica 2: Broj aktivnih pacijenata prema vrsti droge

Grafikon 1: Udio aktivnih pacijenata prema vrsti droga

Ad 3. PODJELA PREMA MJESTU STANOVANJA

Od ukupno 287 aktivnih pacijenata većina pacijenata je iz **Osijeka**, ukupno **74,91%** (215). Iz Đakova je upućeno 23 pacijenata (8,01%). Iz Našice je pristiglo ukupno 7 pacijenata (2,44%). S područja Valpova upućeno je 7 pacijenata (2,44%), s područja Belog Manastira 23 (8,01%). Tijekom ovog izvještajnog razdoblja ne bilježimo pacijente s područja Donjeg Miholjca.

Iz Brodsko-posavske županije imali smo 3 pacijenta (1,05%), Iz Vukovarsko-srijemske županije imali smo 9 pacijenata (3,14%), vidi Tablicu 3., Grafikon 2.

jesto:	Osijek	Đakovo	Donji Miholjac	Beli Manastir	Našice	Valpovo	Požega	Slavonski Brod	Vinkovci	Vukovar	Ukupno:
	215	23	0	23	7	7	0	3	6	3	287
%	74,91%	8,01%	0,00%	8,01%	2,44%	2,44%	0,00%	1,05%	2,09%	1,05%	100%

Tablica 3: Pacijenti prema mjestu stanovanja

Grafikon 2: Udio pacijenta prema mjestu stanovanja

Ad 4. PODJELA PREMA SREDINI GRAD-SELO

Većina pacijenata u Centru je iz **gradske** sredine, ukupno **217 (75,61%)**, manji dio pacijenata je iz seoske sredine, ukupno 70 (24,395%), vidi Tablicu 4. i Grafikon 3.

Kao i Tablica 3. Grafikon 3. na str. 7, i ovaj tablični i grafički prikaz upućuje na sve agresivniji prodor konzumiranja psihoaktivnih tvari iz većih u manje sredine.

STANOVNIK	GRAD	SELO
	217	70
UKUPNO	287	
POSTOTAK	75,61%	24,39,%

Tablica 4: Broj pacijenata prema sredini grad-selo

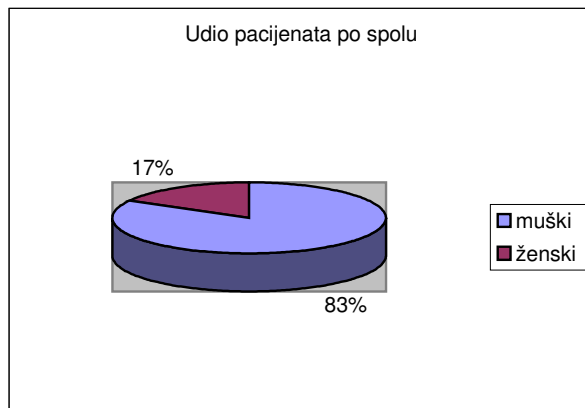
Grafikon 3: Udio pacijenata prema sredini grad-selo

Ad 5. PODJELA PREMA SPOLU

U ovom izvještajnom razdoblju u Centar se javilo ukupno 287 aktivnih pacijenata; **238** pacijenata (82,93%) **muškog** je spola, a **49** pacijenata (17,07%) **ženskog** je spola, vidi Tablicu 5. i Grafikon 4.

SPOL	MUŠKI	ŽENSKI
	238	49
UKUPNO	287	
POSTOTAK	82,93%	17,07%

Tablica 5. Broj pacijenata prema spolu

Grafikon 4: Udio pacijenata prema spolu

Ad 6. PODJELA PREMA DOBI

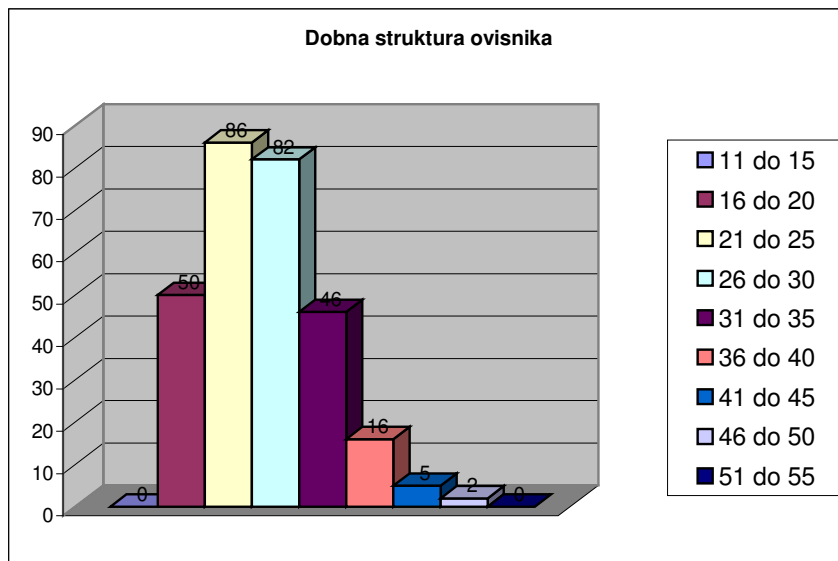
Dobna struktura pacijenata prikazana je na Tablici 6., Grafikonu 5. Iz prikaza vidljivo je da najveći broj pacijenata u dobnoj skupini **21-25** godina, ukupno **86 (29,97%)**. Veliki dio pacijenata je u dobnoj skupini 26-30 godina, ukupno 82 (28,57%). U skupini 16-20 godina bilježimo 50 (17,42%) pacijenata. U dobnoj skupini 31-35 godina bilježimo ukupno 46 pacijenata (16,03%), a u dobnim skupinama iznad 36 godina imali smo ukupno 23 pacijenta (8,01%).

Treba napomenuti da se u dobnoj skupini od 16-20 godina nalazi veći broj pacijenata koji su konzumenti neopijatskih psihoaktivnih tvari, a upućeni od strane Prekršajnih sudova i/ili Državnog odvjetništva zbog izrečene mjere obvezatnog liječenja odvikavanja od psihoaktivnih tvari.

Naglašavam da je veliki problem podatak da je 75,96% (218) pacijenata u dobi 16-30 godine života. To predstavlja najproduktivnije stanovništvo jedne zemlje, a iznimno je ugroženo konzumacijom psihoaktivnih tvari, a zasigurno i drugim negativnim trendovima.

Dob	11 do 15	16 do 20	21 do 25	26 do 30	31 do 35	36 do 40	41 do 45	46 do 50	51 do 55	Ukupno
	0	50	86	82	46	16	5	2	0	287
%	0,00%	17,42%	29,97%	28,57%	16,03%	5,57%	1,74%	0,70%	0,00%	100%

Tablica 6: Broj pacijenata prema dobi

Grafikon 5: Udio pacijenata prema dobi

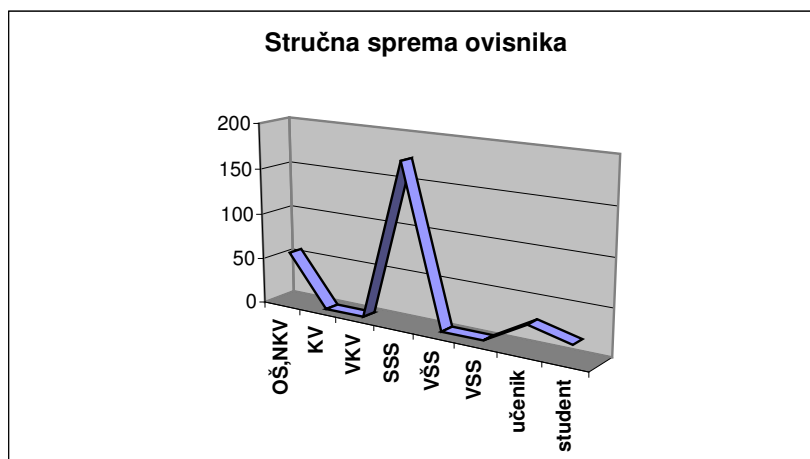
Ad 7. PODJELA PREMA STRUČNOJ SPREMI

Pacijenti ovog Centra, ukupno 175 pacijenata (60,98%), imaju završenu srednju školu. Znatno je i broj pacijenata koji su NKV radnici, odnosno imaju završenu ili nezavršenu osnovnu školu, ukupno 59 ili 20,56%. U procesu obrazovanja (srednja škola) je ukupno 29 pacijenata ili 10,10%. Studentska populacija zastupljena je sa 18 studenata (6,27%). Visoku ili višu stručnu spremu ima 6 pacijenata (2,1%), vidi Tablicu 7., Grafikon 6.

PREGLED PO STRUČNOJ SPREMI		Ukupno	Postotak
OŠ, NKV	57	287	19,86%
KV	1		0,35%
VKV	1		0,350%
SSS	175		60,98%
VŠS	3		1,05%
VSS	3		1,05%
učenik	29		10,10%
student	18		6,27%

Tablica 7: Broj pacijenata prema stručnoj spremi

Indikativni je i podatak da **tijekom razdoblja 2004-2008. godine bilježimo promjene unutar kategorije sustava obrazovanja, odnosno pad broja udjela učeničke populacije u odnosu na studentsku populaciju koja se povećava.**

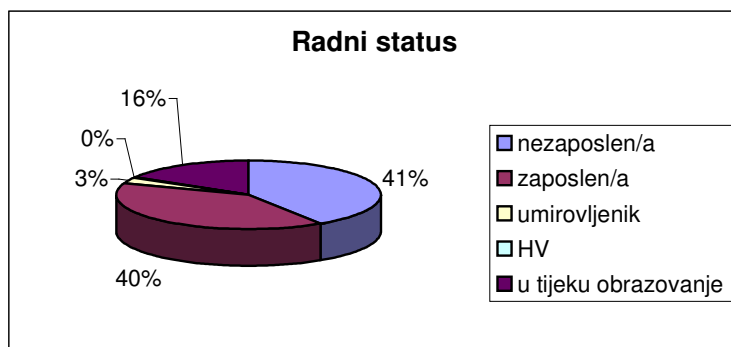
Grafikon 6: Udio pacijenata prema stručnoj spremi

Ad 8. PODJELA PREMA RADNOM STATUSU

Tablica 8., Grafikon 7. pokazuju da je najveći broj pacijenata **nezaposlen**, ukupno **117 (40,77%)** odnosno **zaposlen**, ukupno **114 pacijenata (39,72%)**. U **procesu obrazovanja** bilježimo **47** pacijenata (16,38%). Gotovo je uvriježeno mišljenje da su ovisnici i konzumenti nezaposleni. Ovi podaci govore suprotno. Pitanje je da li će oni uslijed konzumacije psihoaktivnih tvari održati svoj posao i korektno ga i odgovorno obavljati.

Radni status	nezaposlen/a	zaposlen/a	umirovljenik	HV	u toku obrazovanje
	117	114	8	1	47
Ukupno	287				
Postotak	40,77%	39,72%	2,795%	0,35%	16,38%

Tablica 8: Broj pacijenata prema radnom statusu

Grafikon 7: Udio pacijenata prema radnom statusu

Ad 9. PODJELA PREMA STRUKTURI OBITELJI

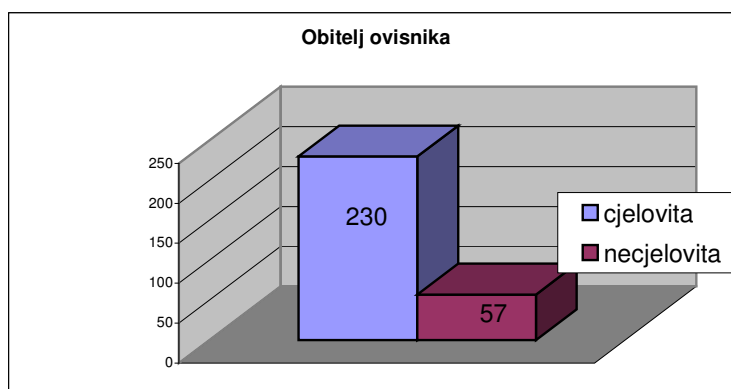
U Republici Hrvatskoj većina pacijenata potječe iz cjelovite obitelji, a takva je situacija i u našem Centru. Iz cjelovite obitelji potječe **230** pacijenata, odnosno **80,14%**. Manji dio pacijenata potječe iz necjelovite obitelji 57 (19,86%), vidi Tablicu 9. i Grafikon 8.

U Republici Hrvatskoj unatoč cjelovitosti obitelji, te obitelji su disfunkcionalne, odnosno u tim obiteljima prisutna je patologija obitelji (alkoholizam, zanemarivanje djece, neadekvatan odgoj, nedostatak komunikacije, obiteljska tajna i slično).

U razdoblju **2000-2002.** i **2004.** godina bilježimo stalno povećanje broja pacijenata iz cjelovite obitelji. Tijekom **2003-2005. i 2006.** godine bilježili smo pad pacijenata koji potječu iz cjelovite obitelji. Tijekom 2007. godine, kao i u ovom izvještajnom razdoblju, bilježimo ponovno povećanje broja pacijenata koji potječu iz cjelovite obitelji.

OBITELJ	cjelovita	necjelovita
	230	57
Ukupno	287	
Postotak	80,14%	19,86%

Tablica 9: Broj pacijenata prema strukturi obitelji

Grafikon 8: Udio pacijenata prema strukturi obitelji

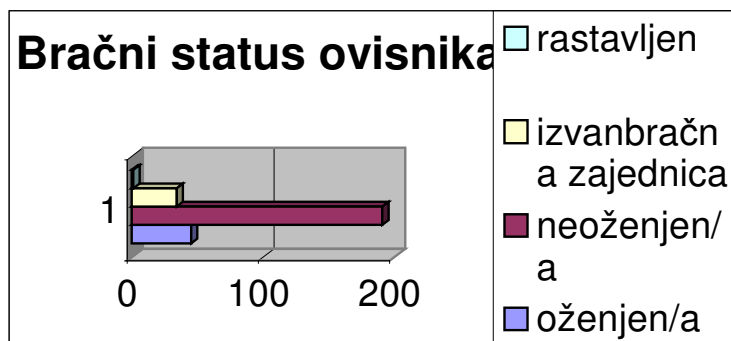
Ad 10. PODJELA PREMA BRAČNOM STATUSU

Podaci u Tablici 10. i Grafikonu 9. pokazuju da je većina naših pacijenata ukupno **191 (66,55%) neoženjenih/neudanih**; 45 pacijenta (15,68%) je u bračnoj zajednici, 34 pacijenta (11,85%) je u izvanbračnoj zajednici, dok je 17 pacijenata (5,92%) rastavljeno. Dio pacijenata koji su u braku u problemu ovisnosti su nerijetko oba bračna supružnika, što dodatno otežava liječenje oba supružnika.

Tijekom posljednje dvije godine bilježimo povećanje broja oženjenih/udanih, te pacijenata koji žive u izvanbračnoj zajednici.

Bračni status	oženjen/a	neoženjen/a	izvanbračna zajednica	rastavljeni
	45	191	34	17
Ukupno	287			
Postotak	15,68%	66,55%	11,851%	5,92%

Tablica 10: Broj pacijenata prema bračnom statusu

Grafikon 9: Udio pacijenata prema bračnom statusu

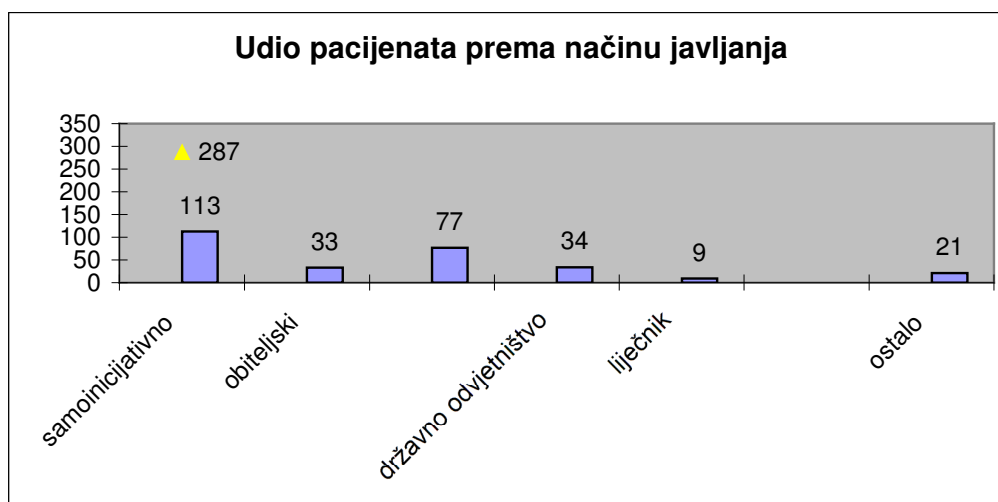
Ad 11. PODJELA PREMA NAČINU JAVLJANJA

Većina pacijenata u Centar je upućena od strane **Prekršajnih sudova**, ukupno **77 (26,83%)**, a od strane **Državnog odvjetništva** **34 (11,85%)**, što znači iz sustava pravosuđa upućeno nam je ukupno 111 pacijenata (38,68%). Veliki dio pacijenata javio se samoinicijativno, ukupno 113 (39,37%). Od strane obitelji pristiglo je 33 pacijenta (11,50%).

U odnosu na prve četiri godine rada Centra, vidljiv je pozitivan pomak u senzibilizaciji roditelja, no još uvijek nedostatan. Od strane LOM-e, penalnog sustava i slično pristiglo nam je ukupno 30 pacijenata (10,46%), vidi Tablicu 11. i Grafikon 10.

Način javljanja		Ukupno	Postotak
samoinicijativno	113	105	39,37%
obiteljski	33		11,50%
sud	77		26,83%
državno odvjetništvo	34		11,85%
liječnik	9		3,14%
ostalo	21		7,32%

Tablica 11: Broj pacijenata prema načinu javljanja

Grafikon 10: Udio pacijenata prema načinu javljanja

Ad 12. PODJELA PREMA STRUČNIM INTERVENCIJAMA

Tijekom **20087.** god. obavljeno je ukupno **6015** intervencija i to: **94** prvih pregleda, **2459** kontrolnih pregleda, **318** tretmana s roditeljima, **2353** testiranja na različite psihoaktivne tvari iz **uzorka urina**, **9** testiranja na različite psihoaktivne tvari iz **uzorka sline**, **25** testiranja na markere hepatitisa iz uzorka kapilarne krvi, **423** intervencije telefonom, **84** **ekspertize**, **156** izvješća za sustav pravosuđa (od čega 46 Izvješća za Centre za socijalnu skrb i 110 upućenih sustavu pravosuđa), te **94** savjetovališta, vidi Tablicu 12.

BROJ PREGLEDA PO MJESECIMA	PRVI	PONOVI	SAVJETOVALIŠTE	TESTIRANJE	DOPISI I EKSPERTIZE	RODITELJI	UKUPNO INTERVENCIJA
SIJEČANJ	9	222	11	231	12	25	551
VELJAČA	10	199	6	102	37	34	454
OŽUJAK	6	170	9	223	33	25	457
TRAVANJ	9	215	7	215	6	34	326
SVIBANJ	9	186	11	193	30	23	474
LIPANJ	3	170	6	166	6	20	350
SRPANJ	9	201	8	196	27	19	391
KOLOVOZ	3	183	2	171	12	27	449
RUJAN	12	244	26	214	16	44	453
LISTOPAD	10	253	3	192	26	25	475
STUDENI	9	212	9	179	20	29	497
PROSINAC	5	204	3	171	15	13	334
UKUPNO	94	2459	94	2353	240	318	5211

Tablica 12: Stručne intervencije u Centru po mjesecima

SAVJETOVALIŠTE

U svom radu Centar se bavi i savjetovanjem onih osoba koje imaju problema s konzumiranjem psihoaktivnih tvari, a ne žele se identificirati, iz bilo kojeg razloga.

Takve osobe dolaze na savjetovanja jednom ili više puta. U protekloj godini bilo je ukupno **94** savjetovališnih kontakata, od kojih su pojedini pacijenti u daljnjem tretmanu Centra, a pojedini se još nisu odlučili za liječenje.

NAGLAŠAVAMO:

U ovom izvještajnom razdoblju skrbili smo o 287 pacijenata, koji su 2459 puta bili na pregledu u ovoj Službi, što prosječno iznosi **8,57 pregleda po osobi**.

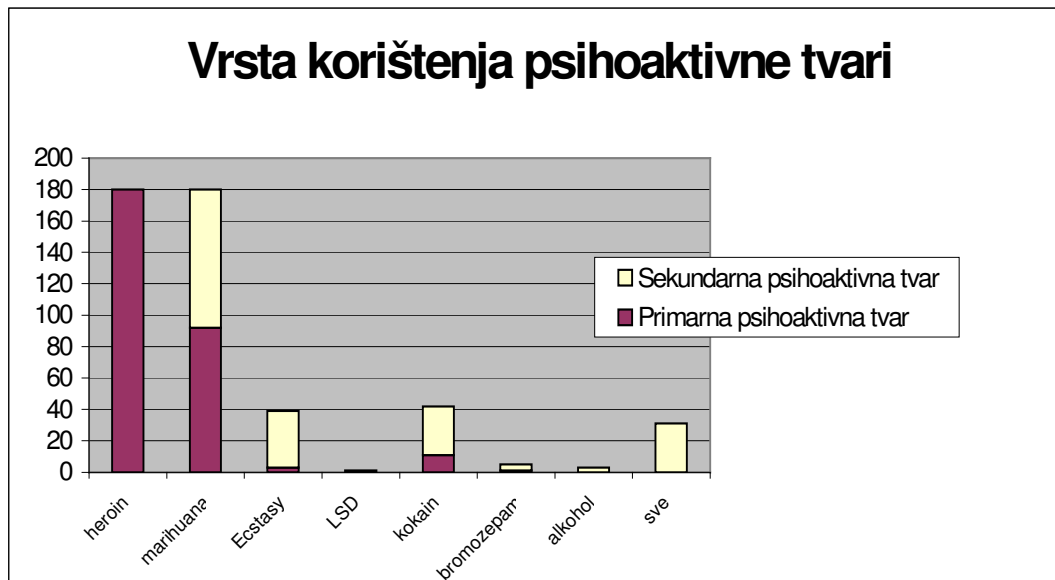
Od ukupno 191 opijatskog ovisnika, 152 su liječena jednom od supstitucijskih terapija, a broj pregleda u Centru je bio 1235 puta, što prosječno iznosi **8,13 pregleda po osobi**.

Ad 13. PODJELA PREMA VRSTI SREDSTVA OVISNOSTI (primarna i sekundarna)

Sve pacijente u Centru pratimo i po tome što uzimaju kao primarnu psihoaktivnu tvar , a što im je sekundarna psihoaktivna tvar. Pod primarnom psihoaktivnom tvari podrazumijevamo onu tvar koju pacijent češće uzima, odnosno tvar koja je glavno sredstvo ovisnosti. Vidi Tablicu 13. i Grafikon 11.

Vrsta korištenja psihoaktivne tvari	Primarna psihoaktivna tvar	Sekundarna psihoaktivna tvar	Postotak primarne	Postotak sekundarne
heroin	180	0	62,72%	0,00%
marihuana	92	88	32,06%	30,66%
Ecstasy	3	36	1,05%	12,54%
LSD	0	1	0,00%	0,35%
kokain	11	31	3,83%	10,80%
bromozepam	1	4	0,35%	1,39%
alkohol	0	3	0,00%	1,05%
sve	0	31	0,00 %	10,80%
UKUPNO	287	194	100,00%	67,60%

Tablica 13: Broj pacijenata prema vrsti sredstava ovisnosti (primarna i sekundarna)

Grafikon 11: Udio pacijenata prema vrsti sredstava ovisnosti (primarna i sekundarna)

Podaci iz ove tablice pokazuju da je od 287 pacijenata u Centru u tretmanu:

- **180** pacijenata koji konzumiraju **heroin** (62,72%) kao primarnu drogu;
- **92** pacijenta kao primarnu drogu konzumira **marihuanu** (32,06%);
- **3** pacijenta konzumiraju **amfetamine** (1,05%);
- **11** pacijenata konzumira **kokain** (3,83%)
- glavna **sekundarna** droga je iz grupe kanabisa u ukupno **88** pacijenata (30,66%).

Dio pacijenata, ukupno **31** (10,80%) konzumira **sva** raspoloživa sredstva ovisnosti kao sekundarnu drogu.

Do 2001. godine glavna sekundarna droga bila je iz grupe kanabisa. potom je vidljiva sve intenzivnija popularizacija amfetamina kao sekundarne droge, te iz godinu u godinu bilježimo porast broja pacijenta koji konzumiraju amfetamine. Tijekom **2005-2007.** godine glavna sekundarna droga je i nadalje iz grupe amfetamina. U ovom izvještajnom razdoblju glavna sekundarna droga je iz grupe kanabisa.

Važno je napomenuti da tijekom 2007. godine, kao i u ovom izvještajnom razdoblju bilježimo povećanje broja pacijenata koji konzumiraju **kokain** kao **primarnu** drogu, ukupno **11** pacijenata (**3,83%**). Istovremeno bilježimo i povećanje broja pacijenata koji konzumiraju kokain kao **sekundarnu** psihoaktivnu tvar, ukupno **31** pacijent (**10,80%**).

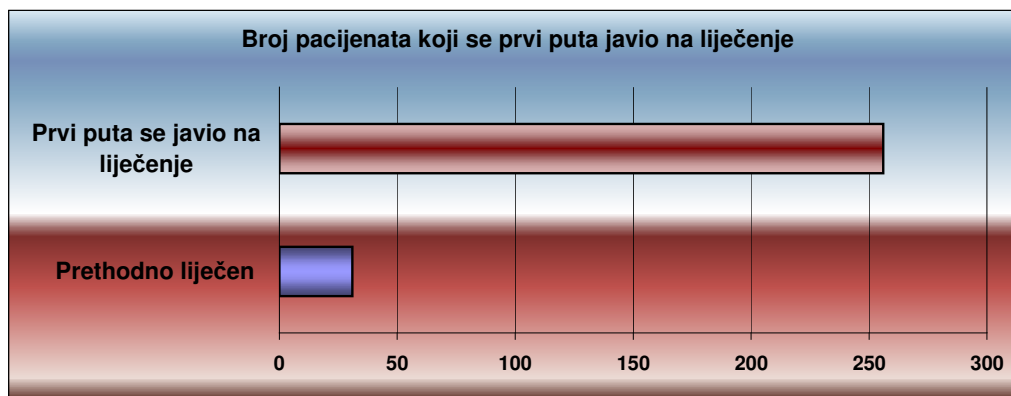
Ad. 14 PODJELA PREMA PRETHODNOM LIJEČENJU

U ovom izvještajnom razdoblju od 287 pacijenata, **191** pacijent (**66,55%**) su **opijatski** ovisnici. Dio tih ovisnika liječen je prethodno u nekoj drugoj ustanovi, ukupno 31 ovisnik.

S godinama rada Centra, broj prethodno liječenih pacijenata se smanjivao, da bi u 2005. godini zabilježen veći broj prethodno liječenih pacijenata, no radi se o pacijentima koji su liječeni uglavnom zbog druge psihijatrijske dijagnoze u KB Osijek-Psijhijatrijska klinika. Tijekom **2006. i 2007. godine** bilježimo ponovno smanjenje broja prethodno liječenih pacijenata.. U ovom izvještajnom razdoblju bilježimo neznatno povećanje broja prethodno liječenih pacijenata, vidi Tablicu 14. i Grafikon 12.

PRETHODNO LIJEČEN	DA	NE
	31	256
UKUPNO	287	
POSTOTAK	10,80%	89,20%

Tablica 14: Broj pacijenata koji su se prvi put javili na liječenje

Grafikon 12: Udio pacijenata koji su se prvi put javili na liječenje

Ad. 15. PODJELA PREMA VRSTI TRETMANA

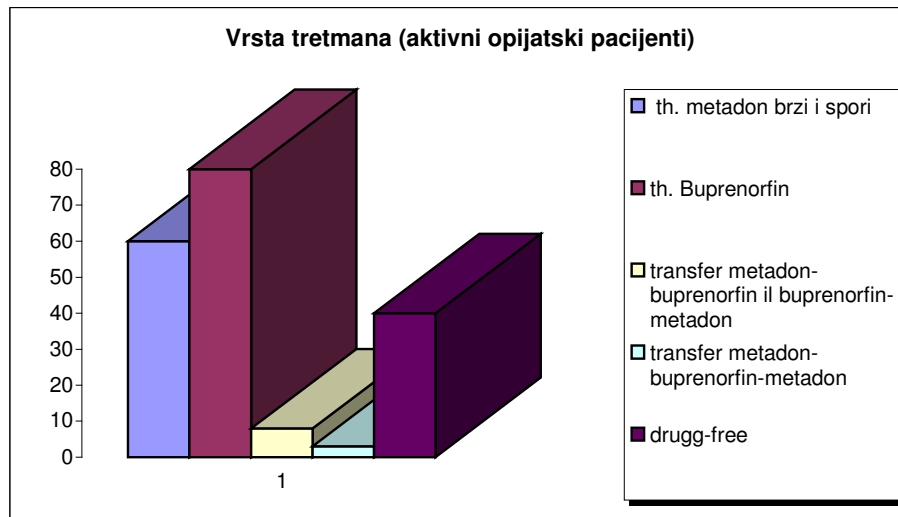
Tijekom **2008.** godine imali smo ukupno **191** aktivnog opijatskog ovisnika (broj novoprimljenih opijatskih ovisnika uz opijatske ovisnike iz ranijih godina). Opijatski ovisnici uglavnom se odlučuju za supstitucijsku terapiju metadonom ili buprenorfinom, vidi Tablicu 15., Grafikon 13.

Od ukupnog broja (191) aktivnih opijatskih ovisnika :

- **60** ovisnika je proveo ili provodi **brzu/sporu supstitucijsku detoksifikaciju metadonom** (31,41%);
- **80** ovisnika je provelo ili provodi supstitucijsku terapiju **buprenorfinom** (41,88%);
- **5** ovisnika imalo je **transfer** supstitucijske terapije **metadon-buprenorfin** (2,62%)
- **3** ovisnika je provelo transfer terapije **buprenorfin-metadon** (1,57%);
- **3** ovisnika je provelo transfer terapije metadon-buprenorfin-metadon (1,57%);
- **40** ovisnika detoksiciralo se po principima **drugg-free** terapije (20,94%);
- sa svakim pacijentom se prilikom prvog i kontrolnih pregleda provodi i individualni rad.

Vrsta tretmana	th. metadon brzi/spori	th. buprenorfinom	transfer metadon-buprenorfin ili buprenorfin-metadon	transfer metadon-buprenorfin-metadon	drugg-free
	60	80	8	3	40
Ukupno	191				
%	31,41%	41,88%	3,89%	1,57%	20,94%

Tablica 15: Broj aktivnih opijatskih pacijenata prema vrsti tretmana (aktivni opijatski pacijenti)

Grafikon 13: Udio pacijenata prema vrsti tretmana (aktivni opijatski pacijenti)

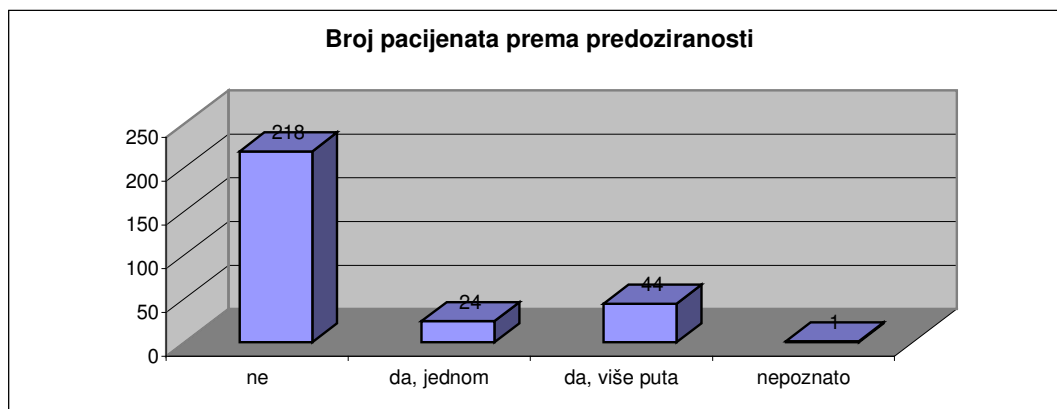
Ad. 16. PODJELA PREMA STATUSU PREDOZIRANOSTI

Najveći broj pacijenata u našem Centru **nije se predozirao**, ukupno **218 (75,96%)**. Obzirom da su podaci u ovoj tablici zbirni broj pacijenata na neopijatskim i opijatskim drogama, ovaj broj nije adekvatan pokazatelj kako opijatski ovisnici nisu u opasnosti od smrti. Broj od 24 pacijenta (8,36%), koji su se predozirali jednom i 44 pacijenta (15,33%), koji su se više puta predozirali (od ukupno 191 opijatskog ovisnika) pokazuje ugroženost opijatskih ovisnika, vidi Tablicu 16a. Grafikon 14a.

Tijekom **2000.** godine imali smo veći priliv opijatskih ovisnika, i u tom razdoblju bilježimo i veći broj pacijenata koji su se predozirali jednom ili više puta. Tijekom **2001. 2003-2006.** godine broj statusa predoziranosti se smanjivao, a tijekom **2007.** godine broj statusa predoziranosti se udvostručio se u odnosu na 2006. godinu. U ovom izvještajnom razdoblju broj statusa predoziranosti se i nadalje povećava, jer je povećan broj opijatskih ovisnika.

Predoziranje	ne	da, jednom	da, više puta	nepoznato
	218	24	44	1
Ukupno	287			
Postotak	75,96%	8,36%	15,33%	0,35%

Tablica 16a: Broj pacijenata prema statusu predoziranosti

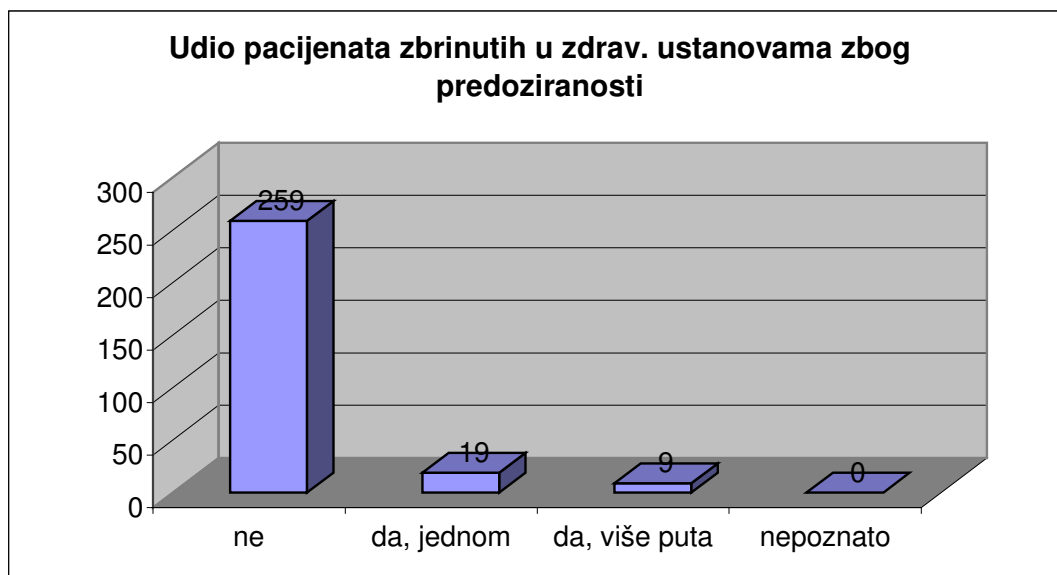

Grafikon 14a: Udio pacijenata prema statusu predoziranosti

Status overdoze, odnosno predoziranosti je stanje vitalne ugroženosti života ovisnika. Ovisnici su u 28 slučajeva statusa predoziranosti od ukupno 68 statusa overdoziranosti, bili zbrinuti u zdravstvenoj ustanovi, vidi Tablicu 16b. Grafikon 14b.

Zbog predoziranja završio u zdravstvenoj ustanovi:	ne	da, jednom	da, više puta	nepoznato
	259	19	9	0
Ukupno	287			
Postotak	90,24%	6,62%	3,14%	0,00%

Tablica 16b: Broj pacijenata koji je zbog predoziranja zbrinut u zdravstvenoj ustanovi

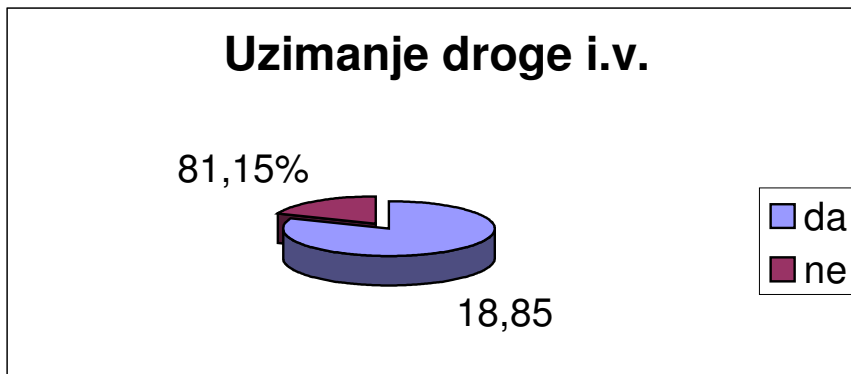
Grafikon 14b: Udio pacijenata koji je zbog predoziranosti zbrinut u zdravstvenoj ustanovi

Ad 17. PODJELA PREMA NAČINU KORIŠTENJA SREDSTVA OVISNOSTI – i.v. aplikacija

Od ukupno **191** opijatskog ovisnika, **155** opijatskih ovisnika (**81,15%**) koristi **intravensku** aplikaciju kao način korištenja opijata, a 36 ovisnika (18,85%) koristi opijate ušmrkavanjem. Razlog manjeg broja ovisnika koji heroin ušmrkavaju je i cijena, koja je veća, a i potrebita je veća količina za isti efekt, vidi Tablicu 17a. Grafikon 15a.

Uzimanje droge i.v.	da	ne
		155
Ukupno	191	
Postotak	81,15%	18,85%

Tablica 17a: Broj pacijenata prema načinu korištenja sredstva ovisnosti

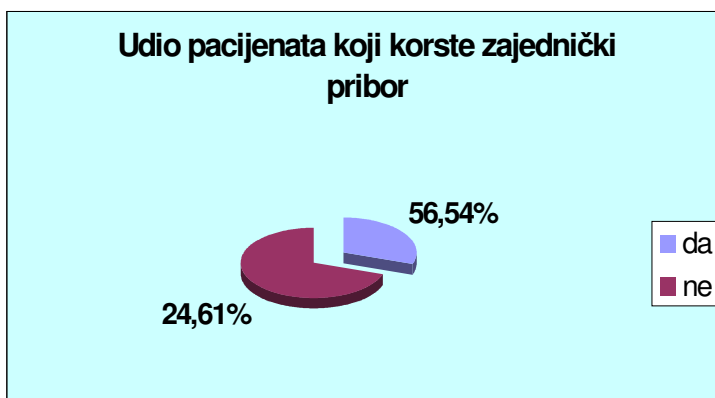

Grafikon 15a: Udio pacijenata prema načinu korištenja sredstva ovisnosti

Tijekom **2000. i 2003.** godine imali smo manji broj ovisnika koji je koristio zajednički pribor. Tijekom **2001.-2002., 2004.-2005.** godine broj ovisnika koji je upotrebljavao zajednički pribor se povećavao. Tijekom **2006.** godine broj ovisnika koji je upotrebljavao zajednički pribor jednak je prethodnoj godini, Tijekom **2007.** kao i **2008.** godine broj ovisnika koji koristi zajednički pribor smanjuje se, vidi Tablicu 17b. Grafikon 15b.

Korištenje zajedničkog pribora	da	ne
	47	108
Ukupno	155	
Postotak	24,61%	56,54%

Tablica 17b: Broj pacijenata prema korištenju zajedničkog pribora

Grafikon 15b: Udio pacijenata prema korištenju zajedničkog pribora

Ad 18. PODJELA PREMA INFICIRANOSTI HEPATITISOM B, C

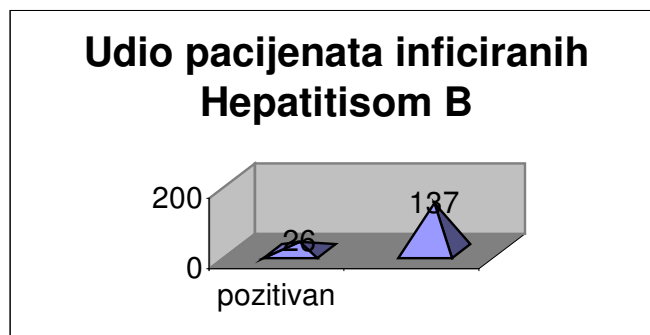
Tablice 18a. b. c. i Grafikoni 16a. b. c. pokazuju da i pacijenti našeg Centra imaju pozitivne markere na Hepatitis B i/ili C .

U Centru je ukupno **401 opijatski** ovisnik, od kojih 302 (80,11%) pacijenata opijate konzumiraju iv. aplikacijom, a to su visokorizični pacijenti na inficiranost virusima hepatitisa B i/ili C.

Od **163 (40,65%) testiranih** pacijenata, **26 (15,95%)** imaju pozitivan nalaz markera **Hepatitisa B**, a **62 pacijenta (38,04%)** imaju pozitivne markere **Hepatitisa C**. Pozitivna **oba** markera na Hepatitis B i C trenutno ima **14** pacijenata (8,59%).

Test na hepatitis B	pozitivan	negativan
	26	137
Ukupno	163	
Postotak	15,95%	84,05%

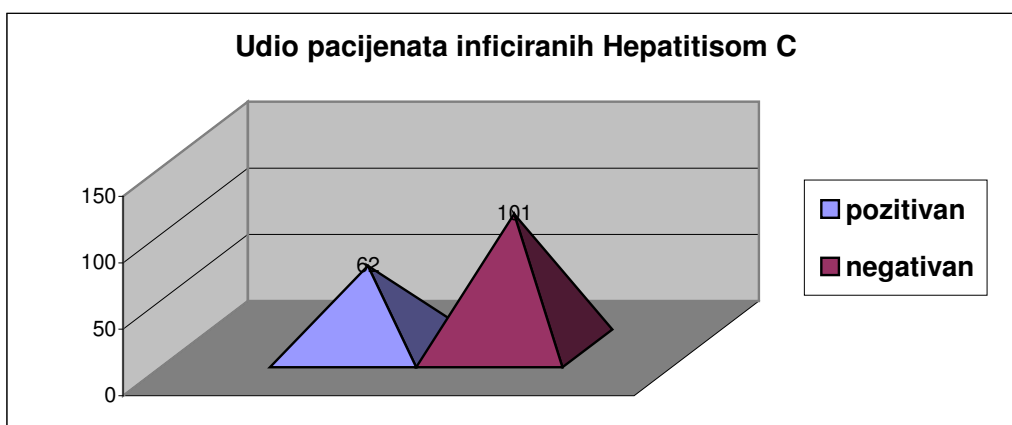
Tablica 18a: Broj pacijenata pozitivnih na Hepatitis B

Grafikon 16a: Udio pacijenata pozitivnih na Hepatitis B

Test na hepatitis C	pozitivan	negativan
	62	101
Ukupno	163	
Postotak	38,03%	61,96%

Tablica 18b: Broj pacijenata pozitivnih na Hepatitis C

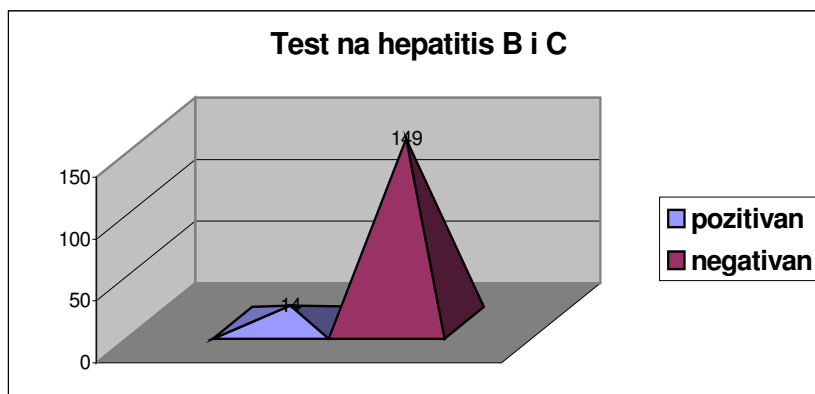

Grafikon 16b: Udio pacijenata pozitivnih na Hepatitis C

Od 62 pozitivnih markera na Hepatitis C, kod 14 pacijenata utvrđena je HCV-RNA.

Test na hepatitis B i C	pozitivan	negativan
	14	149
Ukupno	163	
Postotak	3,71%	39,52%

Tablica 18c: Broj pacijenata pozitivnih na Hepatitis B i C

Grafikon 16c: Udio pacijenata pozitivnih na Hepatitis B i C

Od ukupno 163 testiranih pacijenata, **29** pacijenata (17,79%) izvršili su **ponovno** testiranje na markere hepatitisa B i C. Pri ponovljenom testiranju bilježimo **15 novootkrivenih** pozitivnih nalaza. Kod **2** pacijenta pozitivni su markeri hepatitisa **B**; Kod **11** pacijenata pozitivni su markeri hepatitisa **C**, a **2** pacijenta imaju pozitivna oba markera Hepatitisa **B i C**, vidi Tablicu 18d

Ponovljeno testiranje novootkriveni (pozitivni nalazi)	hepatitis B	hepatitis C	hepatitis B i C
	2	11	2
Ukupno	15		
Postotak	6,89%	37,93%	6,89%

Tablica 18d: Broj novootkrivenih pozitivnih nalaza pri ponovljenom testiranju

Test na HIV	negativan	pozitivan
	163	0
Ukupno	163	
Postotak	100,00%	0,00%

Tablica 18e: Broj pacijenata koji su testirani na AIDS

Na sreću Tablica 18e. pokazuje da među testiranim ovisnicima nema onih koji su pozitivni na HIV.

NAPOMENA: 238 (59,35%) opijatska ovisnika nisu testirani na markere hepatitisa B i C te HIV. Razlog malog broja izvršenih testiranja je strah od saznanja o postojanju bolesti, kao i osjećaj stida i izbjegavanja razgovora o njihovoj bolesti.

Ad. 19. PODJELA PREMA DIJAGNOZI PO PSIHIJATRU

Iz Tablice 19. Grafikon 17. vidljivo je da **77** pacijenata (26,83%) ima dvojni dijagnozu. Kod ovih pacijenata radi se o dijagnozi verificiranoj od strane psihijatra, a istovremeno imaju i problem ovisnosti. Ova skupina pacijenata izrazito je zahtjevna i zahtjeva dobru suradnju i koordinaciju ovog Centra i psihijatrijskih ustanova.

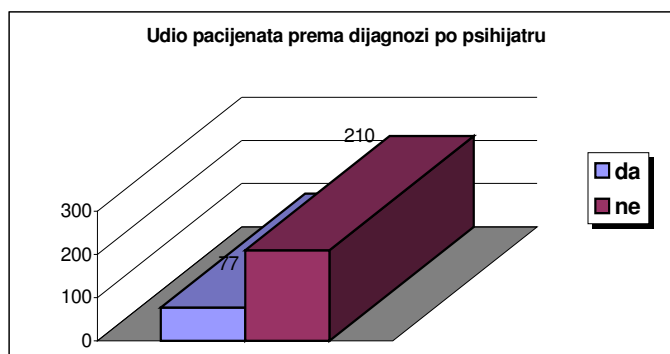
Tijekom **2000., 2001., 2003.**, godine bilježimo porast broja pacijenata s dvojnog dijagnozom.

Tijekom **2002., 2004. i 2006. i 2007.** godine bilježimo pad broja pacijenata koji imaju komorbiditet. U ovom izvještajnom razdoblju ponovno se povećava broj pacijenata koji imaju komorbiditet.

Ovi podaci, i nadalje, zasigurno ne pokazuju objektivno stanje dijagnoza po psihijatru, već su pokazatelji loše suradnje i dijagnostike ovisničke populacije po psihijatru.

Psihijatrijska dijagnoza	da	ne
	77	210
Ukupno	287	
Postotak	26,83%	73,17%

Tablica 19: Broj pacijenata prema dijagnozi po psihijatru

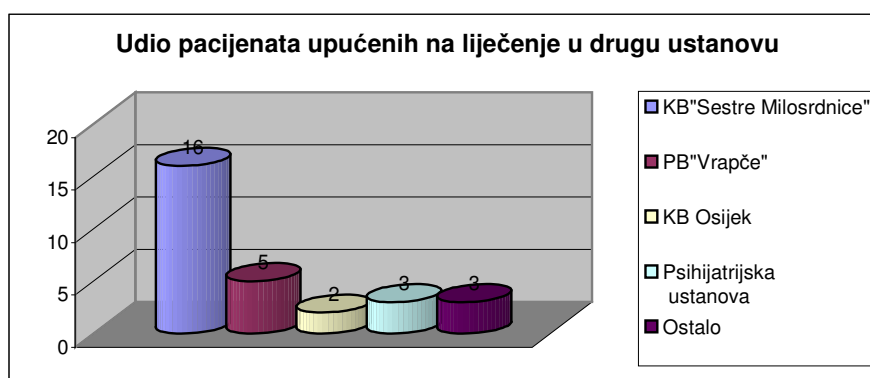

Grafikon17: Udio pacijenata prema dijagnozi po psihijatru

**Ad 20. PODJELA PREMA UPUĆENOSTI U DRUGU USTANOVU
(devetogodišnje razdoblje)**

Upućen u bolnicu	KB "Sestre Milosrdnice"	PB "Vrapče"	KB Osijek	Psijhijatrijska ustanova	Ostalo
	16	5	2	3	3
Ukupno	29				
Postotak	3,99%	1,25%	0,5%	0,75%	0,75%

Tablica 20: Broj pacijenata upućen u drugu zdravstvenu ustanovu

Grafikon 18a: Udio pacijenata upućen u drugu zdravstvenu ustanovu

Od ukupnog broja opijatskih pacijenata (401), samo 29 pacijenata upućeno je u drugu zdravstvenu ustanovu (7,23%). U drugu zdravstvenu ustanovu pacijenti su upućeni poradi dekompenzacije psihičkog stanja ili poradi hospitalne detoksikacije, vidi Tablicu 20a. i Grafikon 18a. Potrebe za hospitalnom detoksifikacijom su puno veće, nego što je u ovom trenutku moguće realizirati.

Za tretman u **Terapijskim zajednicama** (TZ-a) odlučilo se **57** pacijenata (14,21%) vidi Tablicu 20b. Uzimajući u obzir da se ovisnici teško odlučuju za liječenje u TZ – a, smatram da je ovaj broj realan i dostatan. Da bi se ovisnik odlučio za liječenje u TZ – a potrebna je velika

motivacija i dugotrajan rad stručnog tima s ovisnikom, kao i kvalitetno i kontinuirano uključivanje obitelji ovisnika.

Upućen u TZ	Hrvatska	Inozemstvo
	37	20
Ukupno	57	

Tablica 20b: Broj pacijenata upućen u TZ – u

Vrijeme u TZ - u	Izašao u prvih mjesec dana	Izašao tijekom prve godine	U programu	Završio program
	9	16	9	23
Ukupno	57			
Postotak	15,78%	28,07%	15,78%	40,35%

Tablica 20c: Broj pacijenata u TZ – a

Iz Tablice 20c. vidljivo je da je **9 (15,78%)** pacijenata **izašlo** iz programa TZ – e u **prvih** mjesec dan, **16** pacijenata (28,07%) izašlo je iz programa **tijekom prve** godine. Trenutačno je u **programu** TZ-a **9** pacijenata (15,78%). Program je **završilo 23** pacijenta (40,35%).

Uz nepotpunu pripremu bez stvarne, a ne manipulativne motiviranosti nema niti uspješnog završetka programa u bilo kojoj TZ-i. Najveći dio ovisnika, koji u program ulaze po principu prisile, uglavnom iz programa izlaze u prvih mjesec dana. Slijedeća grupa ovisnika izlazi iz programa tijekom prve godine, sa lažnim osjećajem da su izliječeni. Ove dvije skupne vrlo brzo po izlasku iz TZ-e recidiviraju.

Obzirom da je ovisnost kronična recidivirajuća bolest ne treba nas začuditi podatak da je od 23 ovisnika koji su završili program TZ-e, njih **7 recidiviralo** (4 ovisnika recidivirali su u razdoblju do 6 mjeseci po izlasku iz TZ-e, a 3 ovisnika recidiviralo je u razdoblju 6-12 mjeseci po izlasku iz TZ-e).

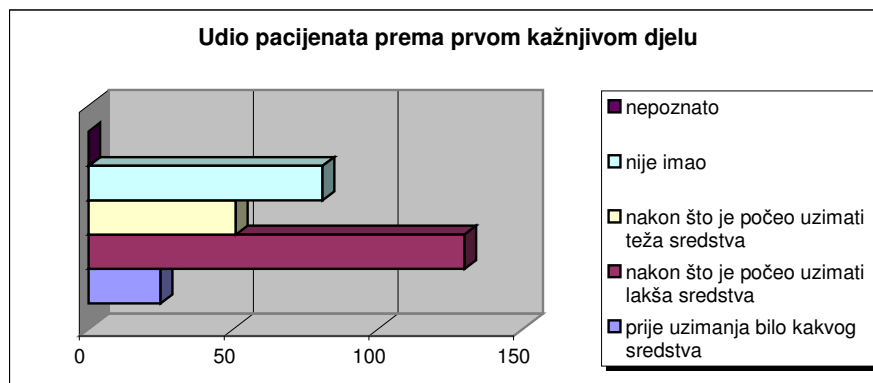
Ad. 21. PODJELA PREMA KAŽNJIVIM DJELIMA

Najveći broj pacijenata prvo kažnjivo djelo počinilo je **nakon** što je počelo uzimati **neopijatska** sredstva ovisnosti, ukupno **130** (45,30%). Prije upotrebe bilo kakvog sredstva ovisnosti **25** pacijenata (8,71%) počinilo je kažnjivo djelo, a **51** pacijent (17,77%) učinilo je kažnjivo djelo nakon što je počelo uzimati opijatska sredstva ovisnosti. Ukupno 81 (28,22%) pacijent nije imalo prethodna kažnjiva djela, vidi Tablicu 21a. i Grafikon 19a.

U svim izvještajnim razdobljima prvo kažnjivo djelo najčešće je počinjeno nakon što je osoba počela uzimati lakša sredstva ovisnosti.

Prvo kažnjivo djelo:	prije uzimanja bilo kakvog sredstva	nakon što je počeo uzimati lakša sredstva	nakon što je počeo uzimati teža sredstva	nije imao	nepoznato
	25	130	51	81	0
Ukupno	287				
Postotak	8,71%	45,30%	17,77%	28,22%	0,00%

Tablica 21a: Broj pacijenata prema prvom kažnjivom djelu

Grafikon 19a: Udio pacijenata prema prvom kažnjivom djelu

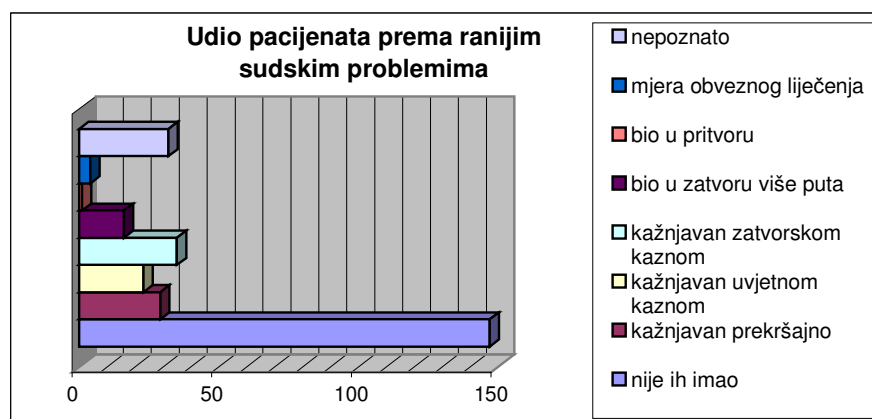
Najveći broj naših pacijenata kažnjavao je **prekršajnom** ili **uvjetnom** kaznom, ukupno **52** (18,12%), odnosno **zatvorskom** kaznom kod ukupno **52** pacijenta (35 pacijenata kažnjena su zatvorskom kaznom, čak 16 pacijenata kažnjavano je zatvorskom kaznom više puta, a 1 pacijent bio je u pritvoru).

Ranije izrečenih mjera obvezatnog liječenja bilo je 4 (1,39%).

Ipak najveći broj pacijenata, ukupno 147 (51,22%) nije imao ranijih sudskih problema, vidi Tablicu 21b. i Grafikon 19b.

Raniji sudski problemi:	nije ih imao	kažnjavao prekršajno	kažnjavao uvjetnom kaznom	kažnjavao zatvorskom kaznom	bio u zatvoru više puta	bio u pritvoru	mjera obveznog liječenja	nepoznato
	147	29	23	35	16	1	4	32
Ukupno:	287							
Postotak	51,22%	10,10%	8,01%	12,20%	5,57%	0,35%	1,39%	11,15%

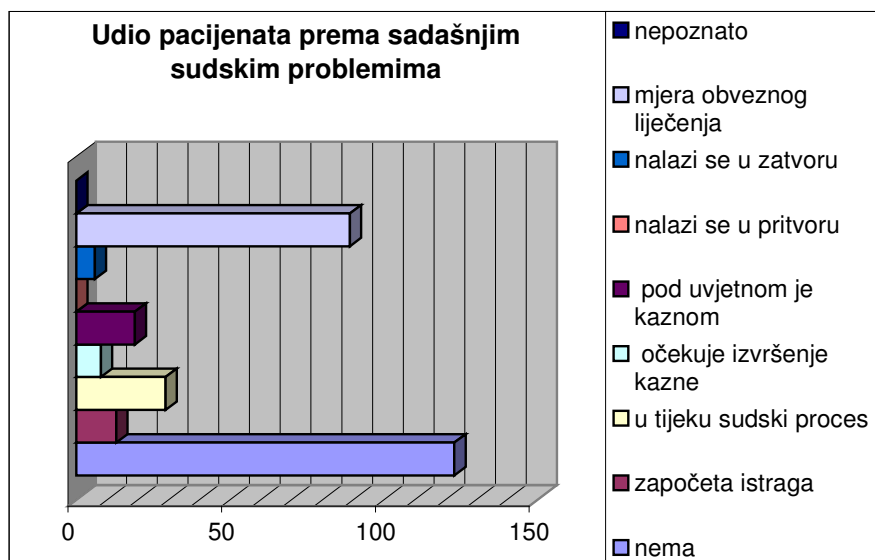
Tablica 21b: Broj pacijenata prema ranijim sudskim problemima

Grafikon: 19b: Udio pacijenata prema ranijim sudskim problemima

Sadašnji sudski problemi:	nema	započeta istraga	u tijeku sudski proces	očekuje izvršenje kazne	pod uvjetnom je kaznom	nalazi se u pritvoru	nalazi se u zatvoru	mjera obveznog liječenja	nepoznato
	123	13	29	8	19	0	6	89	0
Ukupno:	287								
Postotak	42,86%	4,53%	10,10%	2,79%	6,62%	0,00%	2,09%	31,01%	0,00%

Tablica 21c: Broj pacijenata prema sadašnjim sudskim problemima

Grafikon 19c: Udio pacijenata prema sadašnjim sudskim problemima

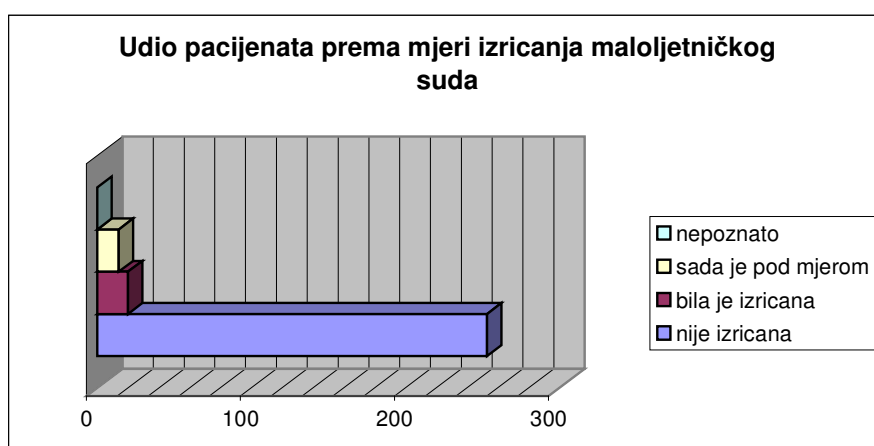
Podaci iz Tablice 21c. i Grafikon 19c. pokazuju da veliki broj naših pacijenata **nema** trenutno **sudskih** problema, ukupno **123** (42,86%). Ovaj podatak zasigurno ne pokazuje da naši pacijenti nisu u sukobu sa zakonom. **Započetu sudsku** istragu ima **13** pacijenata (4,53%); kod **29** pacijenata (10,10%) u **tijeku** je **sudski** proces; **8** pacijenata (2,79%) očekuje **izvršenje** kazne; **19** pacijenata je **pod uvjetnom** je kaznom, **6** (2,09%) pacijenata je u pritvoru ili zatvoru, a **89** pacijenata (31,01%) ima izrečenu **mjeru** obvezatnog **liječenja**.

Tijekom **2001., 2002., 2004.** godine bilježimo znatan porast izrečenih mjera obvezatnog liječenja, za 14 puta.

Tijekom **2003., 2006., 2007. i 2008.** godine bilježimo pad izrečenih mjera obvezatnog liječenja.

Mjera izricana od maloljetničkog suda:	nije izricana	bila je izricana	sada je pod mjerom	nepoznato
	253	20	14	0
Ukupno	287			
Postotak	88,15%	6,97%	4,88%	0,00%

Tablica 21d: Broj pacijenata prema mjeri izrečenoj od maloljetničkog suda

Grafikon 19d: Udio pacijenata prema mjeri izrečenoj od maloljetničkog suda

Prethodno izrečena mjera od strane maloljetničkog suda, prisutna je kod 20 pacijenata (6,97%); 14 pacijenata ima izrečenu mjeru pojačane brige i nadzora (4,88%). Kod najvećeg broja naših pacijenata nije izrečena mjera maloljetničkog suda, ukupno 253 (88,15%).

Podaci iz Tablica 21a. b. c. d. i pripadajućih grafikona pokazuju da je problem ovisnosti u direktnoj korelaciji sa kriminalnim radnjama.

Ad 22. PODJELA PACIJENATA KOJI SU UMRLI (devetogodišnje razdoblje)

Tijekom devetogodišnjeg razdoblja umrlo je **18** pacijenata (ukupno: 9 predoziranja, 3 prometne nesreće, 1 nesreća, 1 CVI, 3 suicida). vidi Tablicu 22. Tijekom **2005.** i **2006.** godine ne bilježimo niti jedan smrtni ishod registrirane ovisničke populacije.

Tijekom **2007.** godine umrlo je 7 opijatskih ovisnika (2 prometne nesreće, 2 suicida, 3 predoziranja), što čini 41,17% od ukupnog broja umrlih osoba od osnutka Centra. Tijekom **2008.** godine imali smo 1 umrlog pacijenta.

<i>UMRLI</i>	MUŠKI	ŽENSKI
	18	0

Tablica 22: Broj umrlih pacijenata

Ad 23. PODJELA PREMA ZAVRŠETKU MJERE OBVEZATNOG LIJEČENJA (devetogodišnje razdoblje)

Većina pacijenata koji konzumiraju neopijatske psihoaktivne tvari, u Centar su upućeni od strane Državnog odvjetništva (DO) i Prekršajnih sudova.

Porast udjela pacijenata upućenih od strane DO i Prekršajnih sudova bilježimo u 2001, 2002, i 2004. godini, a u 2003, 2005, 2006. godini bilježimo smanjenje.

Tijekom **2006.** godine u odnosu na 2005. godinu broj pacijenata upućenih iz sustava pravosuđa se neznatno **smanjio** za 5 indeksnih poena (4, 17%). Tijekom **2007.** godine u odnosu na 2006. godinu, broj pacijenata upućenih iz sustava pravosuđa i nadalje se smanjuje i **smanjio** se za **43** indeksna poena (57,39%), i u ovom izvještajnom razdoblju broj procesuiranih je smanjen, vidi Tablicu 11. i Grafikon 11. na stranici 17.

U daljnjem radu cilj nam je senzibilizirati obitelj i profesionalce, kako bi se pacijenti što ranije uključivali u proces liječenja.

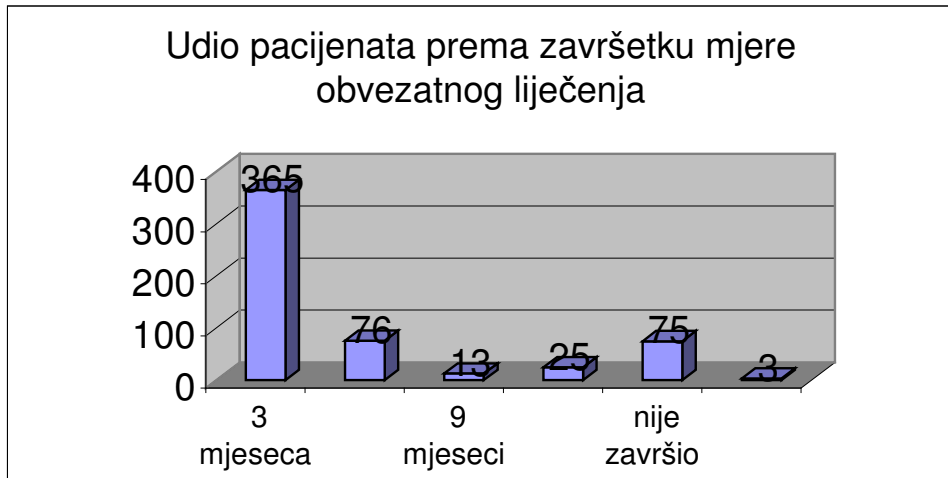
Sa konzumentima lakih droga provodi se savjetovanje u obliku individualnog rada, kao i redovito testiranje na različite psihoaktivne tvari. Također nastojimo što više surađivati s njihovim obiteljima, budući da se radi uglavnom o maloljetnicima i mlađim punoljetnicima.

Prekršajni sudovi i Državno odvjetništvo u Centar su uputili ukupno **577 (51,52%)** pacijenata tijekom devet godina

Krajem izvještajnog razdoblja od **577** konzumenta kojima je izrečena mjera obvezatnog liječenja, mjeru je završilo ukupno **365 (63,26%)** u trajanju od **3 mjeseca**, **76** u trajanju od **6** mjeseci, **13** u trajanju od **9** mjeseci, **25** u trajanju od **12** mjeseci, **75 (13%)** pacijenata **nije završilo mjeru**, a 3 pacijenta su odselila, Vidi Tablicu 23. i Grafikon 20.

Završio program (DO)	3	6	9	12	nije završio	ostalo	mjera u tijeku	ukupno
	mjeseca	mjeseci	mjeseci	mjeseci				
	365	76	13	25	75	3	20	577
%	63,26%	13,17%	2,25%	4,33%	13%	0,52%	3,47%	100,00%

Tablica 23: Broj pacijenata koji su završili mjeru obvezatnog liječenja

Grafikon 20: Udio pacijenata koji su završili mjeru obvezatnog liječenja

Ad 24. PODJELA NOVOPRIMLJENIH PREMA VRSTI SREDSTVA OVISNOSTI

Od ukupno **94 novoprimljena** pacijenata, **49 pacijenata (52,13%)** su **opijatski** ovisnici, a **45 (47,87%)** su konzumenti **neopijatskih** psihoaktivnih tvari. Vidi Tablicu 24., Grafikon 21.

Prve godine rada Centar bilježi veći priliv opijatskih ovisnika, u **2001.** godini povećava se priliv pacijenata konzumenata/ovisnika neopijatske skupine psihoaktivnih tvari, a trend se nastavlja i u 2002. godini.

Tijekom **2003.** godine bilježi se blago smanjenje broja novoprimljenih opijatskih ovisnika, za 14,29%.

Tijekom **2004.** godine bilježi se blago povećanje broja novoprimljenih opijatskih ovisnika, za 104 indeksna poena

Tijekom **2005.** godine bilježi se znatno povećanje broja novoprimljenih opijatskih ovisnika za 184 indeksna poena u odnosu na prethodnu godinu.

Tijekom **2006.** godine bilježi se smanjenje broja novoprimljenih opijatskih ovisnika za 18 indeksnih poena u odnosu na prethodnu godinu.

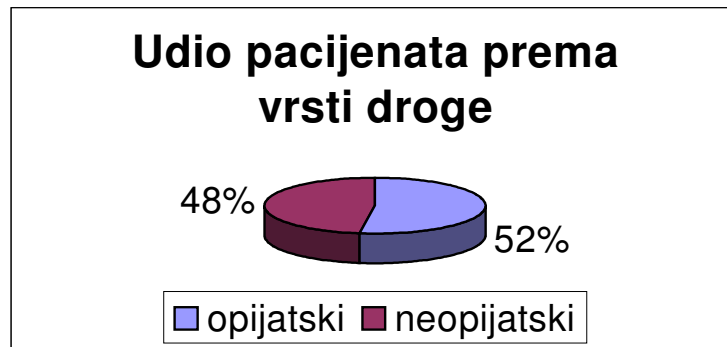
Tijekom **2007.** godine bilježi se neznatno smanjenje broja novoprimljenih opijatskih pacijenata.

Tijekom **2008.** godine bilježi se znatno povećanje broja novoprimljenih opijatskih pacijenata za 132 indeksna poena.

Stalni povećani priliv novoprimljenih opijatskih ovisnika znatno povećava broj opijatskih ovisnika u ukupnom broju aktivnih pacijenata.

<i>NOVI PACIJENTI PREMA DROGI</i>	<i>OPIJATSKI</i>	<i>NEOPIJATSKI</i>
	49	45
<i>UKUPNO</i>	94	
<i>POSTOTAK</i>	<i>52,13%</i>	<i>47,87%</i>

Tablica 24: Broj pacijenta prema vrsti droge

Grafikon 6: Udio pacijenata prema vrsti droge

Ad 25. PODJELA NOVOPRIMLJENIH PREMA STRUČNOJ SPREMI

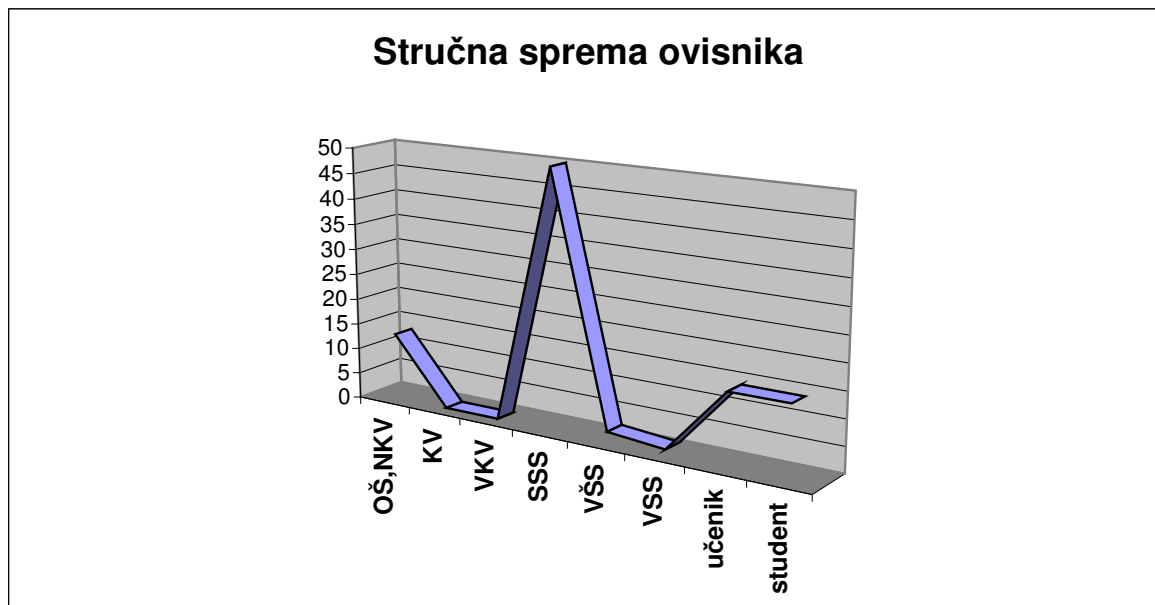
Od novoprimljeni pacijenata ovog Centra ukupno 50 pacijenata (53,19%), imaju završenu srednju školu. Znatno je i broj pacijenata koji su NKV radnici, odnosno imaju završenu ili nezavršenu osnovnu školu, ukupno 13 ili 13,83%. U procesu obrazovanja (srednja škola) je ukupno 14 pacijenata ili 14,89%. Studentska populacija zastupljena je sa 14 studenata (14,89%), vidi Tablicu 25., Grafikon 22.

U razdoblju **2000-2003.** godina broj pacijenata iz procesa obrazovanja znatno se povećavao, da bi u **2004.** i **2005.** godini započeo trend smanjivanja broja pacijenata iz sustava obrazovanja, (smanjenje broja za 5,63 indeksna poena) u odnosu na 2004. godinu, a u isto vrijeme bilježimo povećanje broja pacijenata koji imaju završenu ili nezavršenu osnovnu školu, odnosno NKV stručnu spremu Tijekom **2006.** godine bilježimo ponovno povećanje srednjoškolske populacije za 121 indeksnog poena, u odnosu na 2005. god. Tijekom **2007.** godine bilježimo smanjenje srednjoškolske populacije za 55 indeksnih poena (44,68%), u odnosu na 2006. godinu. Tijekom **2008.** godine bilježimo smanjenje srednjoškolske populacije za 67 indeksnih poena, uz istovremeno povećanje studentske populacije za 133 indeksna poena.

PREGLED PO STRUČNOJ SPREMI		Ukupno	Postotak
OŠ, NKV	13	94	13,83%
KV	0		0,00%
VKV	0		0,00%
SSS	50		53,19%
VŠS	2		2,13%
VSS	1		1,06%
učenik	14		14,89%
student	14		14,89%

Tablica 25: Broj pacijenata prema stručnoj spremi

Indikativni je i podatak da **tijekom razdoblja 2004-2008. godine bilježimo promjene unutar kategorije sustava obrazovanja, odnosno pad broja udjela učeničke populacije u odnosu na studentsku populaciju koja se povećava.**

Grafikon 22: Udio pacijenata prema stručnoj spremi

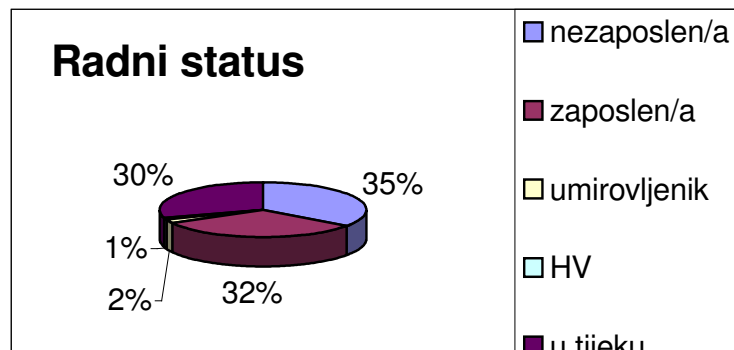
Ad 26. PODJELA NOVOPRIMLJENIH PREMA RADNOM STATUSU

Tablica 26., Grafikon 23. pokazuju da je najveći broj novoprimljenih pacijenata **nezaposlen**, ukupno **33 (35,11%)** odnosno **zaposlen**, ukupno **30 pacijenata (31,91%)**. U **procesu obrazovanja** bilježimo **28** pacijenata (29,79%). Gotovo je uvriježeno mišljenje da su ovisnici i konzumenti nezaposleni. Ovi podaci govore suprotno. Pitanje je da li će oni uslijed konzumacije psihoaktivnih tvari održati svoj posao i korektno ga i odgovorno obavljati.

Znatan porast pacijenata koji su u procesu obrazovanja bilježimo do **2003.** godine. Tijekom 2004. i 2005. godine bilježimo polagano smanjenje pacijenata koji su u procesu obrazovanja. Tijekom **2006.** godine trend blagog smanjenja nastavlja se i iznosi smanjenje za 6 indeksnih poena (5,97%). Tijekom ovog izvještajnog razdoblja **2007.** godine bilježimo znatno povećanje broja zaposlenih uz istovremeno smanjenje broja pacijenata u procesu obrazovanja, za 54 indeksna poena (46,03%). Tijekom **2008.** godine bilježimo neznatno smanjenje broja nezaposlenih, i uposlenih pacijenata

Radni status	nezaposlen/a	zaposlen/a	umirovljenik	HV	u toku obrazovanje
	33	30	2	1	28
Ukupno	94				
Postotak	35,11%	31,91%	2,13%	1,06%	29,79%

Tablica 26: Broj pacijenata prema radnom statusu

Grafikon 23: Udio pacijenata prema radnom statusu

Ad 27. PODJELA NOVOPRIMLJENIH PREMA BRAČNOM STATUSU

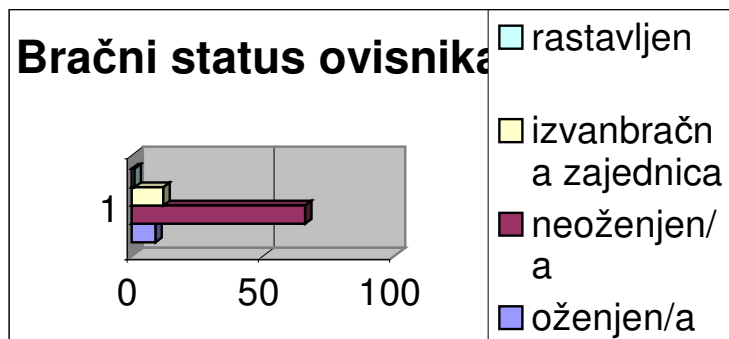
Podaci u Tablici 27. i Grafikonu 24. pokazuju da je većina naših novoprimljenih pacijenata, ukupno **66 (70,21%) neoženjenih/neudanih**; 9 pacijenata (9,57%) je u bračnoj zajednici, 12 pacijenata (12,77%) je u izvanbračnoj zajednici, dok je 7 pacijenata (7,45%) rastavljeno. Dio pacijenata koji su u braku u problemu ovisnosti su nerijetko oba bračna supružnika, što dodatno otežava liječenje oba supružnika.

Tijekom osam godina rada Centra bilježimo najveći dio pacijenata koji su neoženjeni/neudani. Tijekom **2008.** godine broj pacijenata u izvanbračnoj zajednici porastao je za 200 indeksnih poena, u odnosu na 2007. godinu. U ovom izvještajnom razdoblju bilježimo i povećanje broja pacijenata koji su rastavljeni.

Uz problem ovisnosti oba supružnika, posebno se ističe i problem malodobne djece u bračnoj/izvanbračnoj zajednici.

Bračni status	oženjen/a	neoženjen/a	izvanbračna zajednica	rastavljeni
	9	66	12	7
Ukupno	94			
Postotak	9,57%	70,21%	12,771%	7,45%

Tablica 27: Broj pacijenata prema bračnom statusu

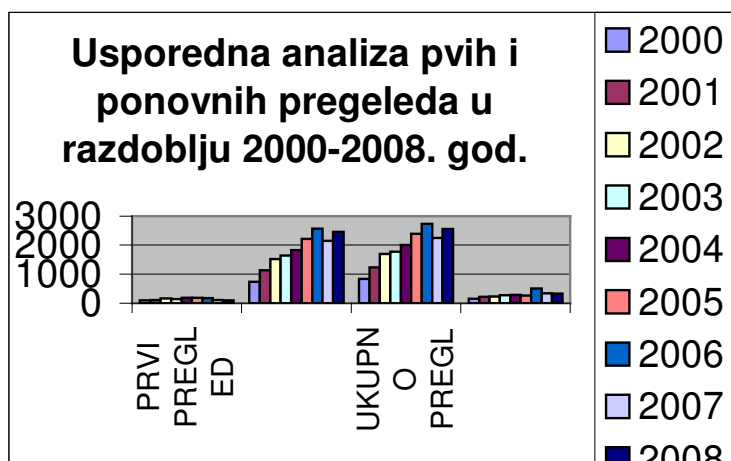
Grafikon 24: Udio pacijenata prema bračnom statusu

Ad 28. USPOREDNA ANALIZA

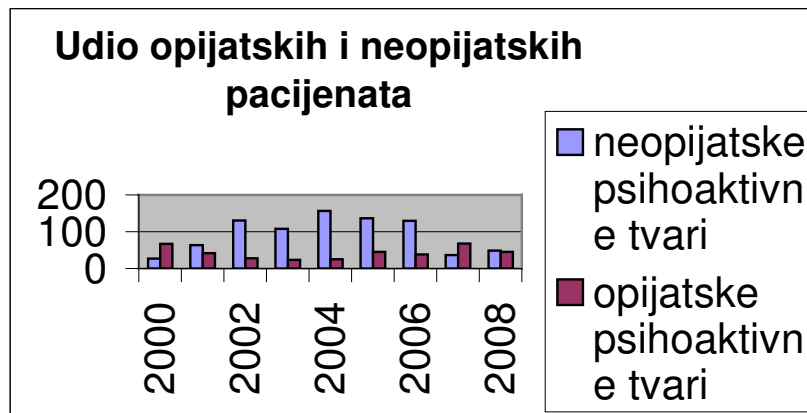
Tablica 28a. i Grafikon 25a. pokazuje da Centar do 2006. godine bilježi porast u broju pregleda, kako prvih, tako i ponovnih pregleda, kao i broj ukupnih pregleda, odnosno broj intervencija s roditeljima. Rezultat promjene pravne regulative iz 2005. godine je došao do svog punog izražaja, te u 2007. godini bilježimo pad prvih i ponovnih pregleda. Tijekom 2008. godine nastavlja se trend neznatnog smanjenja novoprimljenih pacijenata uz istovremeno povećanje broja kontrolnih pregleda.

GODINA	PRVI	PONOVNI	UKUPNO PREGLEDA	RODITELJI
2000.	94	733	827	145
2001.	106	1127	1233	217
2002.	159	1518	1696	230
2003.	132	1644	1776	272
2004.	182	1826	2008	276
2005.	182	2206	2388	259
2006.	168	2562	2730	501
2007.	105	2148	2253	335
2008.	94	2459	2553	318

Tablica 28a: Usporedna analiza prvih i ponovnih pregleda u razdoblju 2000-2008. god.

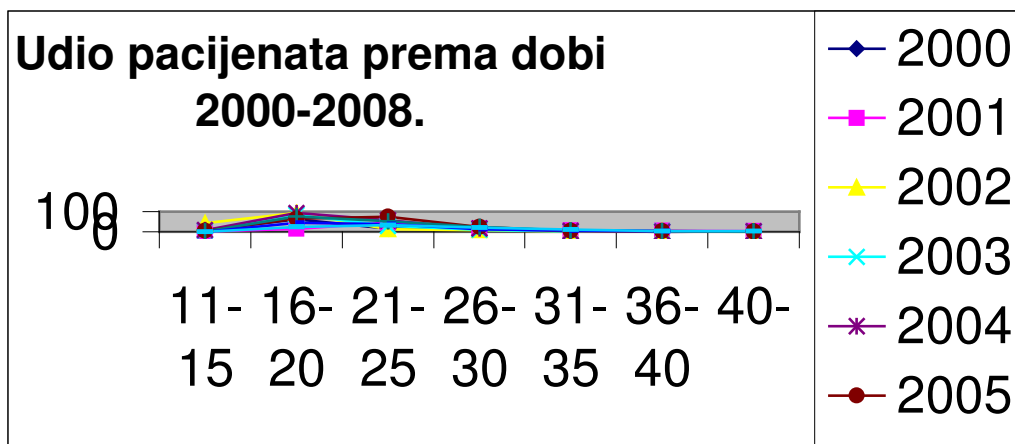

Grafikon 25a: Usporedna analiza prvih i ponovnih pregleda u razdoblju 2000-2008. god.

Grafikon 25b: Udio pacijenata prema vrsti sredstva u razdoblju 2000-2008. god.

Uz gore navedene podatke o padu broja pregleda, potrebno je naglasiti izrazitu promjenu strukture aktivnih pacijenata, vidi Grafikon 24b. Trend porasta udjela opijatskih ovisnika u broju aktivnih pacijenata se i dalje nastavlja. Pad broja ukupnih pregleda, povezujemo s padom broja neopijatskih pacijenata zbog smanjenog priliva novoprimitljenih neopijatskih pacijenata, vidi Grafikon 25b.

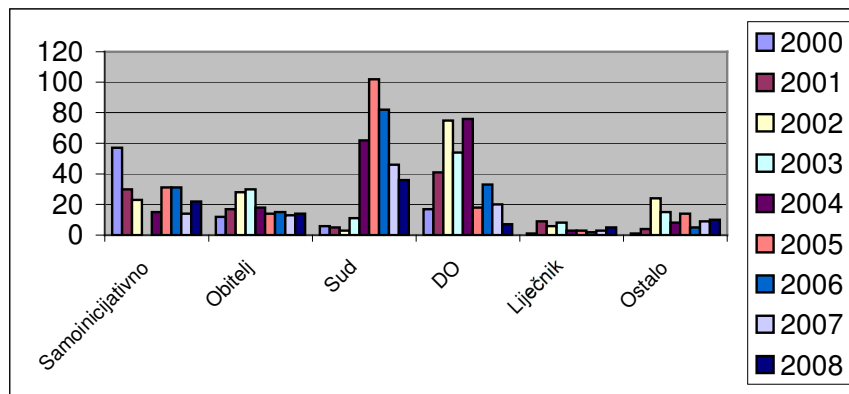

Grafikon 25c: Udio pacijenata prema dobi u razdoblju 2000-2008. god.

Do 2005. godine najveći broj konzumenata imali smo u dobnoj skupini 16-20-25 godina. Znatno povećanje dobne skupine 11-15 godina bilo je prisutno u 2000. i 2001. godini. Ta dobna skupina se tijekom 2005. godine i 2006. godine.

U **2006.** godini kao i tijekom ovog izvještajnog razdoblja najveći broj pacijenata je u dobnoj skupini 16-20 godina.

Tijekom **2008.** godine najveći broj pacijenata je u dobnoj skupini 21-25 godina, vidi Grafikon 25c.

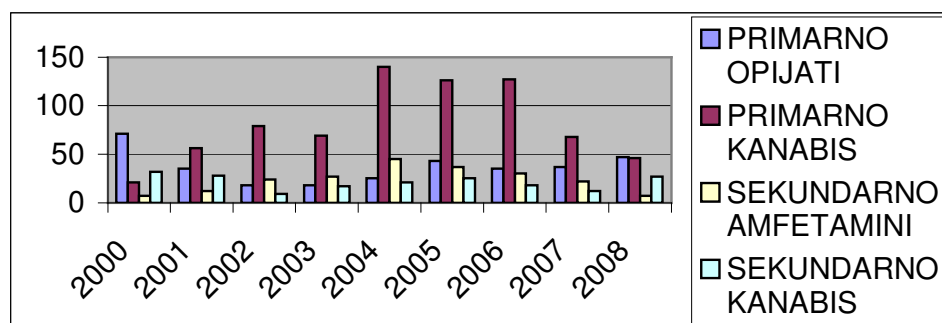

Grafikon 25d: Udio pacijenata prema načinu javljanja u razdoblju 2000-2008. god.

Iz sustava pravosuđa upućuje se najveći broj pacijenata. Taj broj je rastao do promjene pravne regulative 2005. godine, da bi u 2007. godini kuliminiralo te bilježimo izrazito smanjenje broja upućenih za 43 indeksna poena u odnosu na 2006. godinu, a tijekom 2008. godine i nadalje se bilježi smanjenje broja upućenih iz sustava pravosuđa za 35 indeksnih poena, vidi Grafikon 25d.

Primarna/sekundarna droga	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.
Primarno OPIJATI	71%	35%	18%	18%	14%	25%	23%	35%	47%
Primarno KANABIS	21%	56%	79%	69%	77%	69%	76%	65%	46%
Sekundarno AMFETAMINI	7%	12%	24%	27%	25%	20%	18%	21%	7%
Sekundarno KANABIS	32%	28%	9%	17%	12%	14%	11%	11%	27%

Tablica 28b: Broj pacijenata prema vrsti droga (primarna/sekundarna droga)

Grafikon 25e: Udio pacijenata prema vrsti droge (primarna/sekundarna droga) u razdoblju 2000-2008. god.

Tablica 28b. Grafikon 25e pokazuje kretanje stanja konzumacije novih pacijenata, koji u 2008. godini pokazuju daljnje **smanjenje primarne konzumacije kanabisa za 35 indeksnih poena, dok se broj prijema novih opijatskih ovisnika ravnomjerno nastavlja.**

Ad 29. ZAKLJUČNO

1. U ovom izvještajnom razdoblju broj novoprimljenih pacijenata je u blagom padu, uz istovremeni **porast** broja tzv. **aktivnih** pacijenata.
2. Nastavlja se trend **smanjenja broja pacijenata upućenih iz sustava pravosuđa MOGUĆI RAZLOZI: - usmjerenost sustava represije na velike preprodavače droga istovremeno smanjuje uličnu redukciju konzumenta /ovisnika. Uzmemo li u obzir da je najveći dio pacijenata prethodnih godina dolazio upravo iz sustava pravosuđa, jasno je smanjenje broja novoprimljenih pacijenata. Ovakva situacija može doprinijeti daljnjem pogoršanju epidemiološke situacije, odnosno povećanje broja ovisnika, koji će u sustav tretmana ulaziti znatno kasnije i s većom vjerojatnošću prelaska konzumacije s neopijatskih na konzumaciju opijatskih psihoaktivnih tvari. Pri tome treba uzeti u obzir činjenice da mladi imaju vrlo liberalan stav prema konzumaciji neopijatskih psihoaktivnih tvari, a roditelji kasno prepoznaju konzumaciju psihoaktivnih tvari svoje djece.**
3. Trend **porasta broja novih opijatskih ovisnika**, zabilježen tijekom protekle godine, nastavlja se i u ovom izvještajnom razdoblju, kao i porast broja opijatskih ovisnika u odnosu na ukupan broj aktivnih pacijenata.
4. **Omjer aktivnih pacijenata koji konzumiraju opijate, u odnosu na one koji konzumiraju neopijate gotovo je 2:1.**
5. **Omjer novoprimljenih pacijenata koji konzumiraju opijate, u odnosu na one koji konzumiraju neopijate je 1:1.**
6. **Pojava konzumacije kokaina kao primarne psihoaktivne tvari, uz istovremeno povećanje broja konzumenata kokaina kao sekundarne psihoaktivne tvari.**
7. **Porast broja novih opijatskih ovisnika sve mlađe dobne skupine** i porast broja opijatskih ovisnika u odnosu na ukupan broj aktivnih pacijenata.
8. Registriranje sve mlađe dobne skupine opijatskih ovisnika, a koji su rezultat sve ranijeg eksperimentiranja i konzumacije tzv. «lakah» droga, kao i vrlo liberalnog stava o štetnostima istih u populaciji mladih, ali u drugim društvenim sferama.
9. **Bilježimo pojavu roditelja djece predškolskog uzrasta koji su i sami konzumenti, odnosno ovisnici o psihoaktivnim tvarima .**

Posljedice ove značajke teško su predvidive, ali zasigurno će rezultirati novim i teškim problemima kako u obitelji, tako i u široj društvenoj zajednici.

10. Smanjenje broja neopijstskih eksperimentatora, konzumenata i ovisnika u tretmanu Centra.

11. Porast broja konzumenata kokaina kao sekundarne psihoaktivne tvari.

Marija Kribl, dr. med.

Mr. Stjepan Rudan

voditelj Službe Centra

ravnatelj Zavoda za javno zdravstvo
Osječko-baranjske županije